

DARBO SANTYKIŲ
IR VALSTYBINIO
SOCIALINIO DRAUDIMO
TEISINIS-ADMINISTRACINIS
MODELIS

Projekto galutinių rezultatų Aptarimas - diskusija

III dalis "Kolektyviniai darbo santykiai"

**Ar tinkamai organizuotas darbuotojų
atstovavimas?**

Kodėl nėra kolektyvinių sutarčių?

**Ar reikalingas darbuotojų dalyvavimas
valdybose?**

**Ar pakankama laisvė streikuoti? Ar būtini
lokaliai?**

I dalis

"Individualūs darbo santykiai"

Darbuotojų atstovavimas įmonės lygiu ES

M: Tik PS

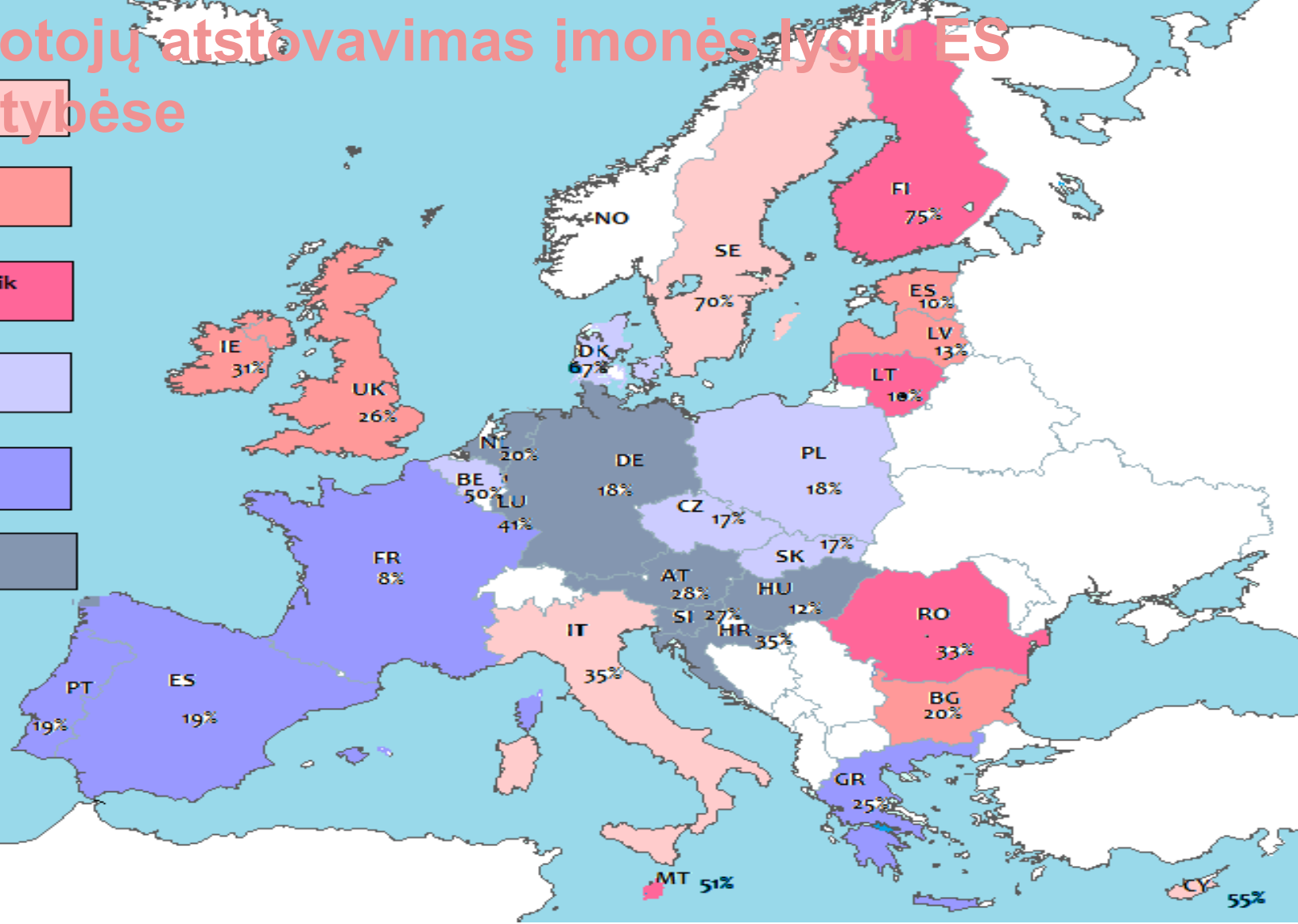
M: PS arba ne PS

M: PS, jei nėra PS, tik tada ne PS

D: dominuoja PS

D: DT papildo PS

D: DT dominuoja

Darbuotojų atstovavimas įmonės lygiu ES valstybėse

Monistinis darbuotojų atstovavimo modelis			Dualistinis darbuotojų atstovavimo modelis		
Tik profesinės sąjungos	Profesinė sąjunga arba ne profesinė sąjunga	Profesinė sąjunga, jeigu jos nėra, tai ne profesinė sąjunga	Dominuoja profesinė sąjunga	Profesinės sąjungas papildo darbo tarybos	Darbo tarybos dominuoja
Kipras Švedija Italija	Bulgarija Estija Latvija Airija Jungtinė Karalystė	Malta Lietuva Suomija Rumunija	Danija Slovakija, Belgija Lenkija Čekijos Respublika	Prancūzija, Ispanija, Portugalija, Graikija	Vokietija Nyderlandai Austrija Liuksemburgas Slovėnija Vengrija Kroatija

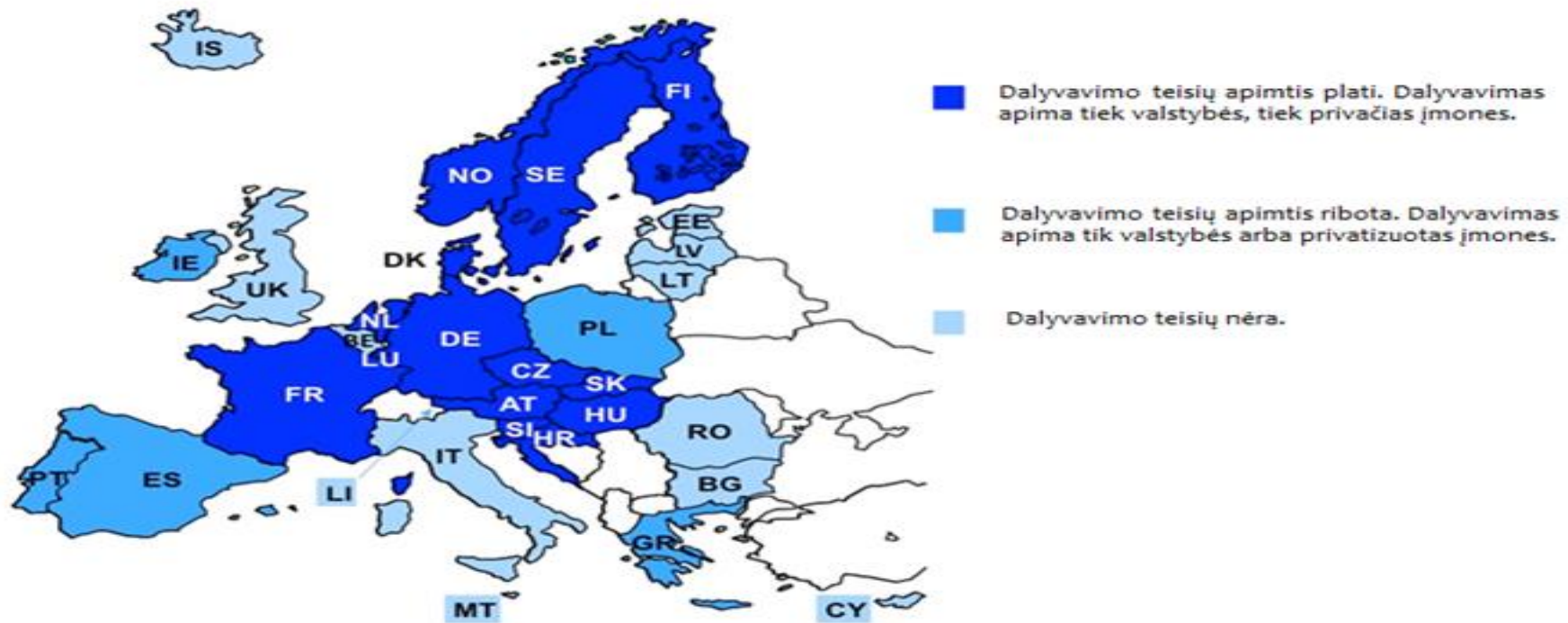

Darbuotojų atstovavimas įmonės lygiu

- **Vakarų Europoje** pripažintos dualistinio darbuotojų atstovavimo sistemos principų įtvirtinimas
- **Profesinės sąjungos** turi išimtines **kolektyvinių derybų, kolektyvinių sutarčių sudarymo ir kolektyvinių veiksmų teises**
- **Darbo tarybos – privalomos** daugiau kaip 50 darbuotojų vidutiniškai įdarbinančiose įmonėse; jeigu darbuotojų skaičius viršija 20, bet yra mažesnis negu 50, darbo tarybos **rinkimus gali inicijuoti** darbuotojai ar **profesinė sąjunga**, veikianti darbdavio lygiu
- **Darbo tarybų** pagrindinė funkcija – **informavimas ir konsultavimas**

Darbuotojų dalyvavimas priimant sprendimus įmonės valdyje ES valstybėse

Šaltinis: Kluge, N.; Stollt, M., Conchon, A. European Trade Union Institute.

Darbuotojų dalyvavimas juridinio asmens valdyme

- **DK ir kt. įstatymų** nustatytais atvejais ir tvarka darbuotojų atstovai turi teisę skirti dalį juridinio asmens kolegialaus valdymo ar priežiūros organo **narių**
- **Teisę skirti** turi darbo taryba ar darbuotojų patikėtinis, o kai jų nėra – darbdavio lygmeniu veikianti **profesinė sąjunga**
- Kolektyvinių sutarčių ar darbdavio ir darbo tarybos susitarimų nustatytais atvejais ir tvarka **gali būti sudaryta galimybė darbuotojų atstovams stebėtojo ar patariamojo balsu teise dalyvauti** darbdavio kolegialaus valdymo ar priežiūros organų **susitikimuose**, kai juose **sprendžiami su įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojų darbo sąlygomis susiję klausimai**

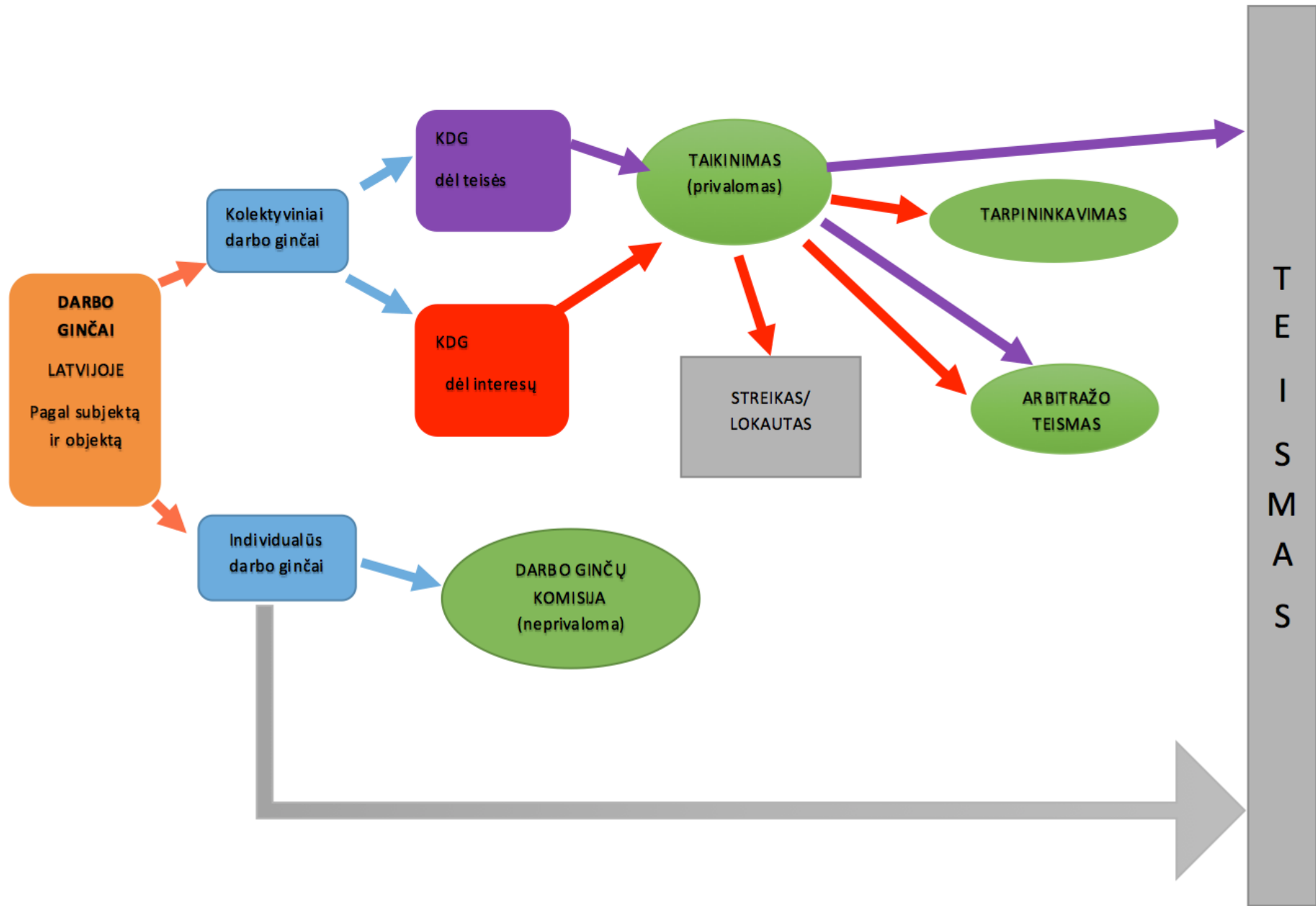

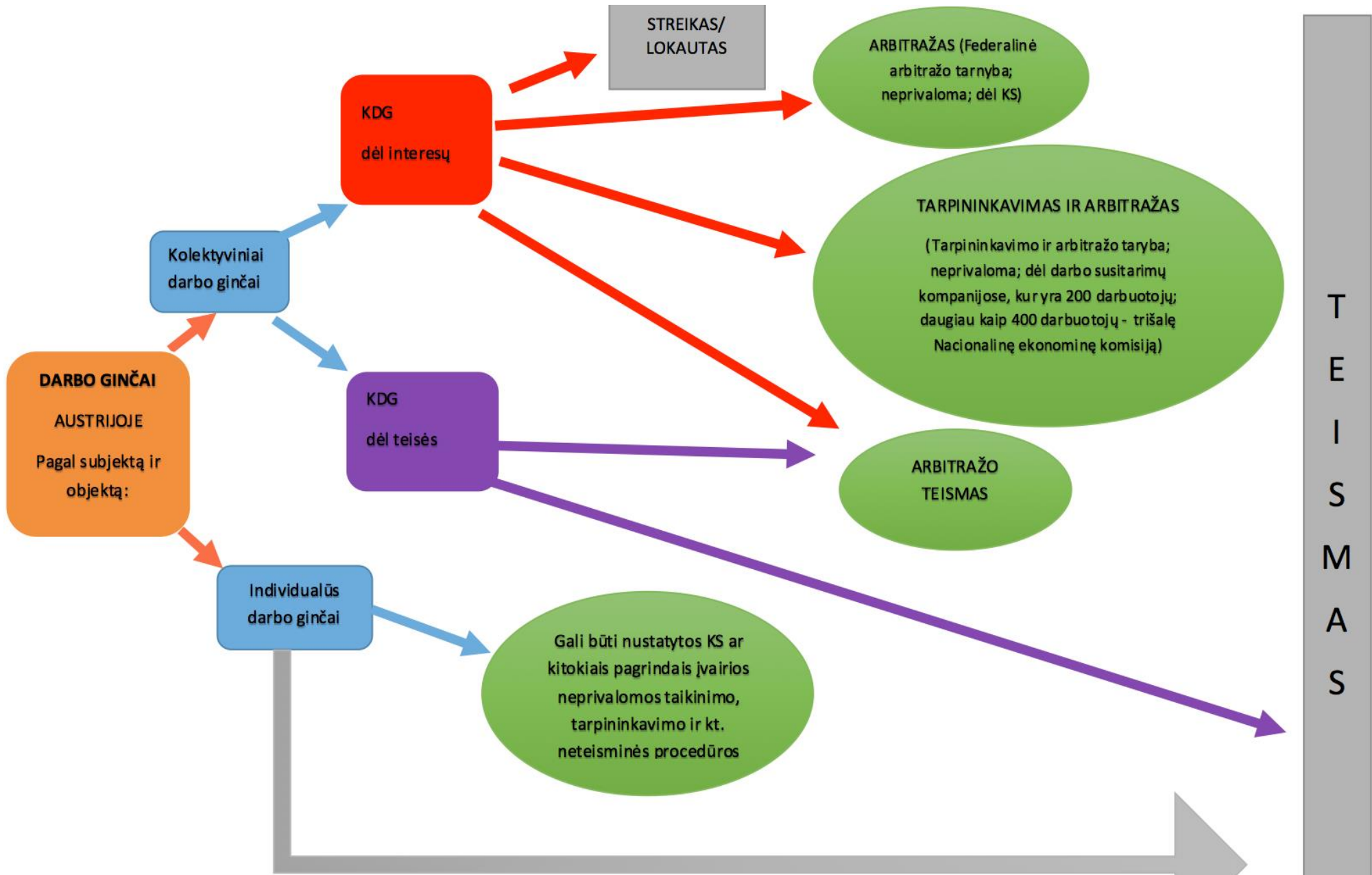
Kolektyvinių derybų ir kolektyvinių sutarčių teisinio reguliavimo pakeitimai

- Kolektyvines derybas ir kolektyvines sutartis reglamentuojančios teisės normos taikomos ne tik darbuotojams, **bet ir asmenims, dirbantiems kitais pagrindais**, kaip nurodoma Užimtumo įstatyme
- **Detalesnis** kolektyvinių derybų reguliavimas
- Numatomas susitarimo dėl kolektyvinių derybų eigos turinys
- Atsisakoma kolektyvinės sutarties šalių dvilypumo: darbdavio ar darbovietės lygiu **kolektyvinės sutarties šalis yra profesinė sąjunga**, veikianti darbdavio lygiu, ir darbdavys
- Kolektyvinės sutartys taikomos jas sudariusių organizacijų – **profesinės sąjungos** ar darbdavių organizacijos **nariams**
- Reglamentuojamos kolektyvinės derybos **viešajame sektoriuje**

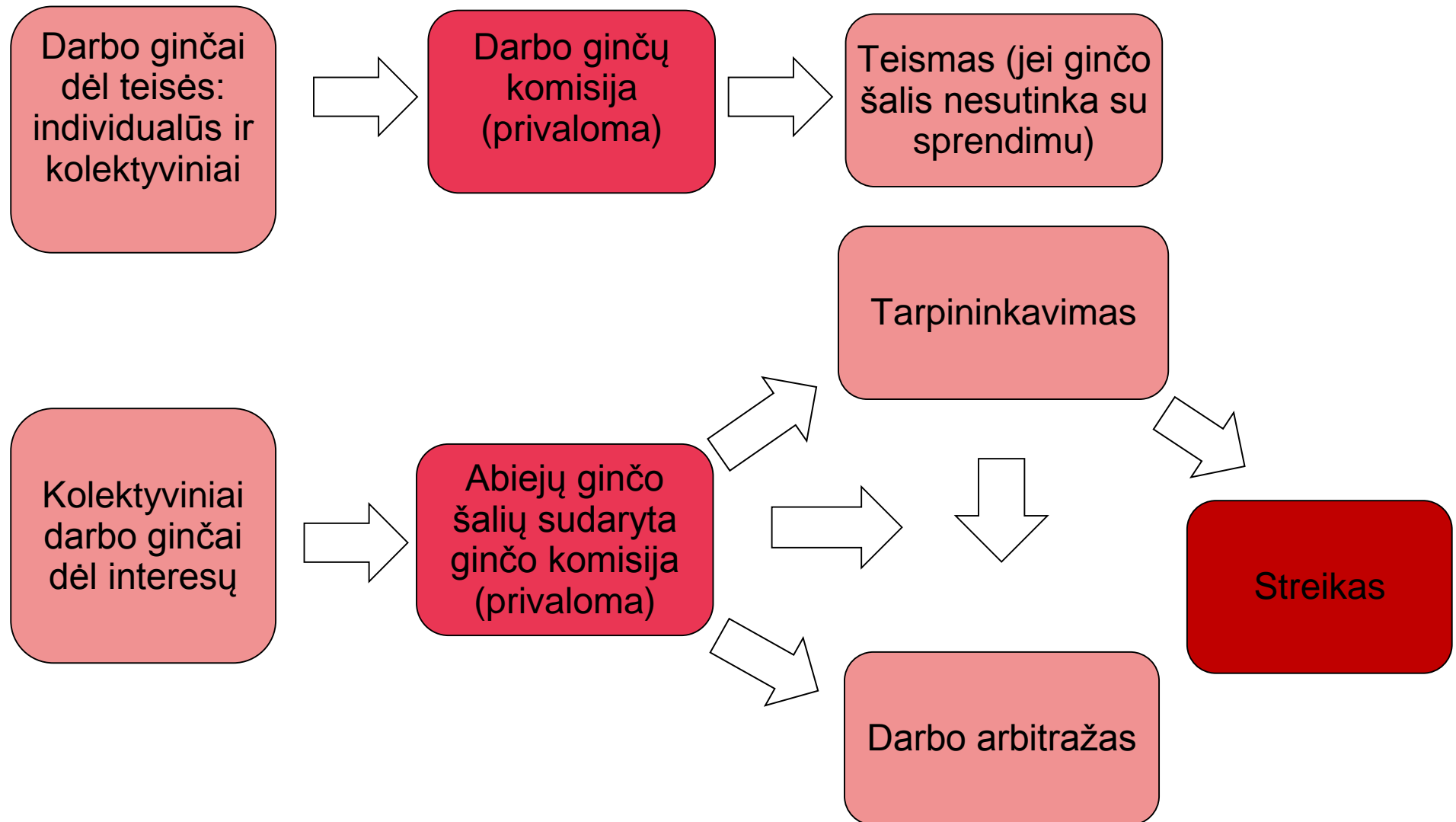

Darbo ginčų teisinio reguliavimo pakeitimai

Streiko teisinio reguliavimo pakeitimai

- Streikas tik kolektyviniame darbo ginče **dėl interesų**
- Streikas gali būti **skelbiamas**:
  - kai ginčo komisija **konstatuoja neišspręstą** ginčą ar darbdavys (darbdavių organizacija) **nedeleguoja** į ginčo komisiją narių
  - kai tarpininkas **konstatuoja neišspręstą** ar **dalinei neišspręstą** ginčą
  - kai darbdavys (darbdavių organizacija) **nevykdo** darbo arbitražo sprendimo
- Profesinė sąjunga** priima sprendimą skelbti streiką, gavus **ne mažiau kaip ketvirtadaliu profesinės sąjungos narių sutikimą**

Streiko teisinio reguliavimo pakeitimai

- Įmonės ir **šakos** streiko skelbimo procedūra iš esmės tapati
- Streiką draudžiama skelbti **galiojant kolektyvinei sutarčiai** dėl reikalavimų ar darbo sąlygų, reglamentuotų šioje sutartyje, jeigu jų laikomasi, **tačiau šie ribojimai netaikomi** kolektyviniams darbo ginčams dėl interesų, kurie kyla ir yra neišspęsti nustatyta tvarka, vedant kolektyvines derybas **dėl naujos kolektyvinės sutarties, dėl galiojančios kolektyvinės sutarties pakeitimų ir papildymų**

